

Uniek

Vaak zijn we geneigd alles wat de moeite waard is, uniek te noemen. Met name in discussies over bedreigde landschappen, planten of dieren, wordt nogal eens op het unieke karakter van het betreffende gebied gewezen. Dat mag best, maar ik denk dat hier het woord uniek vaak gebruikt wordt in de figuurlijke betekenis van het woord, zoals je die bijvoorbeeld kunt aantreffen in de "dikke Van Dale": heerlijk, kostelijk, enig, onvergetelijk. Het zou goed zijn als we deze synoniemen vaker zouden gebruiken omdat er naar mijn gevoel iets van een persoonlijke beleving in schuilt, die best geuit mag worden. Als wij een landschap graag voor de toekomst willen behouden, zou het feit dat een groep mensen het een heerlijk of kostelijk gebied vindt, een afdoende reden moeten zijn. Het woord uniek zou dan alleen gebruikt moeten worden in zijn eigenlijke betekenis: "enig, waarvan geen tweede exemplaar bestaat". Maar daarvan moet je je eerst na grondig onderzoek overtuigd hebben. Dan blijkt bijvoorbeeld de populatie Muurhagedissen in Maastricht uniek voor Nederland te zijn. In het artikel van de heer Bergmans kunt U dit nagaan. Ook uniek voor Nederland is de vondst van het kalkmosje *Seligeria pusilla* die door de heren During, Berris en Rijnberk elders in dit Maandblad wordt beschreven. Het artikel van de heren Van Etten en Roos, over de pisbedden van de Zuidlimburgse kalkgraslanden, laat o.a. zien dat er ook in deze diergroep enkele soorten zijn die voor wat hun verspreiding in Nederland betreft, beperkt zijn tot Zuid-Limburg, waardoor eens te meer wordt gewezen op het belang van een goed beheer van de kostelijke levensgemeenschappen die de Zuidlimburgse kalkgraslanden vormen. Ik hoop dat U ook dit Maandblad uniek vindt; uniek in de figuurlijke betekenis van het woord.

Douwe Th. de Graaf

Verslagen van de maandelijkse bijeenkomsten

Te Heerlen op 14 november

Even hebben we via "architektonisch" verantwoorde beelden vertoefd in verschillende delen van Griekenland, o.a. in het Noord-oosten, in de Peloponnesus en op Rhodos. Deze bijeenkomst sprak de heer H. de Bruyn over het voorjaar in Griekenland.

Bloeiende Venkel, wilde tulpen, Kleine aronskelk (*Arisarum vulgare*), cyclamen waren de eerste schoonheden waaraan we ons konden spiegelen. Dat de Kleine zwartkop voor de spreker een gemakkelijke "fotoprooi" werd, betekende voor ons een bij uitstek mooie en zeldzame opname. Het vasteland van Griekenland bezit niet alleen prachtige gebouwen, ook de ruïnes van deze oudheden herbergen ideale kuuroorden: in tweeërlei betekenis van het woord, floristisch én toeristisch. Waar treffen wij tussen onze ruïnes Kievitsbloemen, orchideeën, wilde gladiolen en zoveel verschillende soorten lathyrus aan? Beweiding vormt in deze kalkgebieden geen probleem, er zijn nl. voldoende rondtrekkende geiten- en schapenkuddes. Dat niet alleen de hoger gelegen gedeeltes sprekers aandacht trokken, maar ook de plassegebieden, bewezen de dia's van o.a. Ibissen, Kleine zilverreigers, Steltkluten en Ooievaars.

Het Noord-oostelijk deel van Griekenland dat aan Turkije grenst, is een eldorado voor orchideeën-specialisten. De kloosters bovenop de toppen van de bergen van het Centraal Massief gebouwd, waren eens toevluchtsoorden voor de monniken tijdens de pest-epidemieën. De lagunes langs de kust waren erg vogelrijk, o.a. Krombekstrandloper, Ralreiger, Vorkstaartplevier, Arendbuizerd en de Balkan gele kwikstaart werden waargenomen. Hiernaast vormden de opnames van de Platbuiklibel (*Libella prgress*), Griekse kikker, Koningspage, Kleine ijsvogel, Europese treksprinkhaan en Dobbelsesteenslang een volmaakte en welkome aanvulling op de rest van het dierlijke "menu". Een dia-avond waarop mens-plant-dier voldoende aan hun trekken kwamen. En nu alleen op naar Griekenland het volgend jaar!

Te Maastricht op 1 december

Deze bijeenkomst werd georganiseerd in samenwerking met het Wereld Natuur Fonds afdeling Limburg. Drie sprekers belichtten enkele facetten van het werk van het fonds.

Dr. Van Bree gaf een uiteenzetting over de resultaten bij het fokken met Przwalskipaarden. Omstreeks 1900

was deze soort praktisch uitgestorven; slechts in Mongolië en enkele dieren-tuinen waren enkele exemplaren over waaronder ook enkele niet raszuivere dieren. In 1947 is begonnen met het fokken met 12 raszuivere exemplaren en een dier dat niet geheel raszuiver was. Nu zijn er circa 400 dieren waaronder door inteelt veel "uitschot". Met het fokken alleen is men er echter niet: het gevaar is groot dat de dieren gedomesticeerd raken met als gevolg onomkeerbare gedragsveranderingen. Om de Przwalskipaarden als soort te behouden moeten de dieren zo snel mogelijk in hun "natuurlijk" milieu worden teruggebracht. Enkele jaren geleden zijn een aantal dieren aangekocht. Door kruising met foklijnen uit München, Praag en Rusland is een aantal gezonde dieren verkregen die uitgezet konden worden in de omgeving van Cevennes (Frankrijk). Deze dieren lijken daar goed te verwilderen, getuige het feit dat zij tamelijk schuw beginnen te worden. Volgens spreker zijn de hoge kosten van dit project zeker verantwoord aangezien het zonder deze werkwijze niet mogelijk zou zijn de soort te behouden. De heer De Grood zette uiteen wat er met de gelden bestemd voor het afsluiten van enkele groeven is gebeurd. Momenteel zijn 10 groeves afgesloten; het Wereld Natuur Fonds